

Region Sjællands Strategiske Forskningsråd

Referat Temamødet (Virtuelt) den 13. januar 2025 om Trusselsbilledet og forskning

Bilag: Oplæg og dagsorden

Regional Beredskabsudvikling og -støtte (REBUS) Region Sjælland, Koncern Digitalisering ved Søren Mose gav oplæg om de trusler som forskningen står med og som kræver særlig fokus. Jf. URIS vejledningen. *Oplæg i bilag*

Rebecca Asbjørn Legarth fra RH-sektionsleder og Mette Kofod Kahr chefkonsulent begge Enhed for kvalitet, forskning og patientsikkerhed i Center for Sundhed fortalte om den arbejdsgruppe som Region Hovedstaden har nedsat for at udvikle retningslinjer for Internationalt forsknings- og innovationssamarbejde. *Oplæg i bilag.*

I præsentationen om truslen mod dansk forskning var der henvisninger til URIS-kommissoriet der understreger, at ”forskning og innovation er udpræget international i sin natur. Det er centralt, at forskere på danske forskningsinstitutioner har adgang til globalt samarbejde, netværk og viden. Globalt forsknings- og innovationssamarbejde indebærer samarbejde med forskere i lande med forskellige samfunds- og styreformere... det rummer udfordringer som kan være svære at navigere i for forskningsinstitutioner og den enkelte forsker. Der vurderes at være behov for at understøtte danske forskningsinstitutioner i en balanceret tilgang, hvor samarbejde fremmes med øget fokus på potentielle risici.”

PET peger på, at forskning indenfor højteknologiske og forsvarspolitiske områder er særligt udsat og nævner specifikt bl.a. bioteknologi.

Truslen er blandt andet at man uforvarende overfører teknologi, viden og innovation, der understøtter og fremmer et andet land militært, og at man involverer sig i forskning, der er uetisk eller i strid med menneskerettighederne. Som forskningsinstitution risikerer man at miste forskningsresultater eller skade sit omdømme, danske interesser eller de involverede forskere.

Det kan være svært at gennemskue hvilke forskningsinstitutioner eller enkelte forskere, man kan samarbejde med – eller måske nærmere hvem der kan være problematiske at samarbejde med. Eller hvilke forskningsemner, der har dual-use potentiale, kan anvendes uetisk eller på anden måde være til skade.

Det handler sjældent om spionage eller ulovlige metoder, men i stedet om uønsket overførsel af viden og innovation.

Særlige truede er bl.a.:

- Det er sandsynligt, at forskningen fører til et fremtidigt kommercielt eller patenterbart resultat
- Der anvendes følsomme data eller personligt identificerbare oplysninger som fx genetiske oplysninger eller kommercielle testdata.
- De kan anvendes af udenlandsk militær eller både kan have militære- og civile anvendelsesmuligheder (dualuse).
- Der benyttes sensitivt laboratorieudstyr

Region Hovedstaden pegede på at en stor del af opgaven handler om at ændre kulturen blandt forskere og ledelse, hvor der ikke er tradition for at stille spørgsmål til, hvem man forsker med eller hvad forskningen kan anvendes til.

***Beslutninger:* Med inspiration fra de to oplæg (Vedhæftet) drøftede Region Sjællands Strategiske Forskningsråd tiltag på området med følgende beslutninger:**

Baggrund og behov

Region Sjælland står allerede over for konkrete sager, der understreger behovet for klare retningslinjer og rådgivningsmuligheder. Disse skal understøtte beslutningsprocesser i forbindelse med nye sager om trusler mod forskning.

Koordinering og samarbejde

Der er bred enighed om, at det er vigtigt at påbegynde arbejdet hurtigt. Samtidig skal der sikres tæt koordinering med RH og universiteterne for at undgå unødvendige parallelle spor og sikre effektivt samarbejde mellem organisationerne.

Særlige udfordringer i det kliniske forskningsområde

Det kliniske forskningsområde er særligt udsat, blandt andet på grund af en åben kultur med gæsteforskere og forskning, der involverer patienter. Samtidig er området ikke tilstrækkeligt behandlet i URIS-vejledningen, hvilket forstærker behovet for en målrettet indsats.

Etablering af arbejdsgruppe

- En arbejdsgruppe oprettes i Region Sjælland, dog i mindre skala sammenlignet med RH's tilsvarende gruppe.
- Arbejdsgruppen skal prioritere at identificere forskningsområder og -miljøer i Region Sjælland, der kan betegnes som kritiske i forhold til trusler mod forskning.
- Gruppen skal i samarbejde med IT- og informationssikkerhedsafdelingen udarbejde retningslinjer for regionens internationale forskningssamarbejde.
- Der lægges vægt på tæt samarbejde med RH's arbejdsgruppe for at sikre vidensdeling og sammenhæng i indsatsen.

Arbejdsgruppen refererer til Forskningsrådet.

Arbejdsgruppens sammensætning er foreløbig som følger, som kan række til andre relevante aktører (Fx HR):

- En forsker
- En repræsentant med fokus på IT-sikkerhed fra Regional Beredskabsudvikling og -støtte, Region Sjælland, Koncern Digitalisering
- Forskningsstøtte Center Region Sjælland: -som repræsentant for forskningsrådet samt en fra det sundhedsjuridiske område
- SUH Forskningsenhed (Interreg -funktionen)

Forskningsstøtte Center, Region Sjælland og Regional Beredskabsudvikling og -støtte (REBUS) arbejder samme om at nedsætte og sekretariatsbetjene arbejdsgruppen.

Forskningsrådet får på deres møde den 18. marts 2025 en status for arbejdsgruppens arbejde.